

BİR ÖZBEK MASALI

Prof. Dr. Yusuf ORHAN'ın anısına...

S. Çağatay ÖNAL

Prof. Dr., İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı Başkanı.

1 986'nın Temmuz ayının son günüydü... İstanbul Tıp Fakültesi'nden yeni mezun olmuştum. O, iç hastalıkları endokrinoloji bölümünde uzmandı... Bana eğitimim sırasında hem hayat hem hekimlik adına çok şey öğretmişti... Seslendi... "Çağatay, akşam gidiyoruz... Yemeğe... Altıdan sonra be-

nim odada ol..." O da o zamanlar bekarıdı... Vaktimiz çoktu... Beyoğlu Krepen'e oturduk... İkimizdik... Biraz muhabbetten sonra laf lafı açtı... Ne yapmayı planladığım, mecburi hizmet, hayattan beklentiler... Konuştukça konuştuk... Muhabbetin en derin yerinde gözlerimin içine bakarak, "Çağatay, sana bir hikâye anlatacağım..." dedi. Devam etti... "Bugün hekim oldun... Bir doktor olarak hayata atılıyorsun... Bu öykü sana benim mezuniyet hediyem olsun..." Sonra yavaş yavaş anlatmaya başladı... "Gerçekte bu bir Özbek masalı... Seveda hikayesi... Dinle...

Yıllar önce Özbekistan'da bir yerlerde genç ve güçlü bir Sultan yaşarmış... Uçsuz bucaksız toprakların hakimi... Sultan'ın kendine sırdaş edindiği, kendine akran bir de seyisi varmış... Onu severmiş... Sık sık onunla muhabbet eder, at gezintilerine çıkarmış... Belki de kendine en yakın bulduğu kişi seyisi imiş... Mutlaka haftada bir - iki kez onunla yarenlik yapar, uzun uzun sohbet edermiş... Günler günleri, aylar ayları kovalamış... Günün birinde seyis Sultan'ın atlarının bakımını yapıp bahçede gezdirirken saray duvarının dışında dünya güzeli bir kız

görmüş... Kızdan gözlerini alamamış... İlk görüşte aşık olmuş... İlk zamanlar kızı rahatsız etmekten çekinerek gizlenmiş... Daha sonra vakit bulduğu her gün o duvarın yanına gelerek kızı beklemiş... Bazen görebilmiş, bazen görememiş... Günler içinde kız da seyisi fark etmiş... Her gün görüşmeye başlamışlar... Kız da seyise karşı ilgisiz değilmiş... Sonunda Gülnare ve seyis birbirlerinden hoşlanmışlar, birbirlerini sevmişler... Her gün mutlu geleceklarinin rüyalarını kurarak bir sonraki günü iple çekmişler... Günler sonra bir gün Sultan ile seyis yine

bahçede gezintiye çıkmışlar...Öykü bu ya... Sultan saray duvarının ardında birden Gülnare'yi görmüş... Çok beğenmiş... Derhal seyise kızı araştırması, kim olduğunu öğrenmesi ve tez zamanda saraya getirilmesi emrini vermiş... Seyis yutkunmuş... İlk elde bir şey söyleyememiş... Derin derin düşüncelere dalmış... Buluşma yerlerine gidip Gülnare'yi beklemeye başlamış... Gülnare geldiğinde olayı anlatmış... Sultan'ın kendisini beğendiğini, tanışmak için saraya çağırdığını söylemiş... Kendisinin de onu çok sevdiğini, ancak sadece bir seyis olduğunu, Sultan'ın ona verebilecekleri karşısında kendisinin ona sevgi dolu ancak fakir bir hayat verebileceğini bildirmiş... Kararını kabulleneceğini söyleyerek yanından ayrılmış... Ertesi gün Gülnare davet edildiği gibi saraya gelmiş, Sultan'ın huzuruna çıkarılmış... Sultan onu beğendiğini ve kendisi ile evlenmek istediğini söylemiş... Gülnare bu teklifin kendisi için büyük bir şeref olduğunu söyleyerek sözlerine başlamış... Ancak kendisinin gönlünde başka birisinin bulunduğunu, ona aşık olduğunu, bu aşkı nedeniyle Sultanı mutlu edebilmesinin mümkün olmadığını anlatmış... Sevdiği insanın seyis olduğunu bildirmiş... Sultan'a teklifini kabul edemeyeceğini söyleyerek kendisini affetmesini dilemiş... Böyle bir sonuç beklemeyen Sultan çok hiddetlenmiş... Kendisinin reddedilip yanındaki seyisin tercih edilmesi gururunu kırmış... En yakınındakiler tarafından ihanete uğradığı hissine kapılmış... Öfkesine hakim olamamaya derhal seyisin ve Gülnare'nin tutuklanmasını ve zindana atılmasını emretmiş... Pişman oluncaya kadar zindanda kalmalarına hükmetmiş... Onlara kendi yaşadığı acıdan daha büyük bir acı yaşatmaya kararlıymış... Seyis ve Gülnare hemen tutuklanıp zindana atılmışlar... Sultan'ın emri ile birbirlerini hiç göremeyecekleri ancak haykırırlarsa güç bela birbirlerini duyabilecekleri şekilde uzak, karanlık hücrelere konmuşlar... Maksat, onlara buluşabilme imkanlarının olmadığını hissettirerek daha fazla acı çekmelerini sağlamış... Seyis ile Gülnare birbirlerini hiç görmeden sadece seslerini du-

yurabilmek için haykıra haykıra haberleştikleri karanlık zindanda günler ve aylar geçirmişler... Birbirlerinden vazgeçmemişler... Pişman olmamışlar... Kaderlerine rıza göstermişler... Aşkları giderek büyümüş... Umutları giderek azalmış... Yıllar geçiyor, acıları artıyormuş... Artık umutsuzluk dayanılmaz bir hal almış... Zulmün çekilmez noktaya geldiğini hisseden seyis bir gün gardiyanı çağırarak ona yalvarmış... Kendisine iki kadeh, biraz şarap ve zehir getirmesini istemiş... Sonu olmayan bu yolda canlarına kıyarak bu zulmü sonlandırmak istiyormuş... Gülnare de bu sona rıza göstermiş... Seyis, yalvar yakar gardiyanı ikna etmiş... Gardiyan hallerine acımış... Sultan'ın öfkesinin geçmeyeceğini, kavuşmak bir yana aşıkların bir daha gün yüzü göremeyeceklerini biliyormuş... Gardiyan, seyise istediklerini getirmiş... Seyis, şarabı ve zehiri kadehlere hazırlamış... Gardiyana dönerek yalvaran gözlerle son bir dilekte bulunmuş... "Bu kadehi alıp Gülnare'ye götür... İkimiz de kadehlerimizi bitirdikten sonra son dileğim, hücremin kapısını açarak beni Gülnare'nin hücresinin önüne ulaştır... Karanlıkta onu göremesem de hücresinin önünde ayak ucuna kıvrılıp son nefesimi orada vermek isterim... Bu iyiliği benden esirgeme..." demiş... Gardiyan razı olmuş... Gülnare'ye kadehi ulaştırmış... Aşıklar içkilerini bitirdikten sonra seyisi hücrelerinden çıkararak Gülnare'nin hücresinin kapısına getirmiş... Seyisin yavaş yavaş başı dönmeye başlamış... Hücrenin önüne kıvrılarak sadece nefesini duyduğu Gülnare'nin yanında ölümü beklemeye başlamış... Yıllarca beklemenin ödüllü sevdiğinin sadece sesi ve nefesini duymak olmuş... Seyis giderek kötüleşirken Gülnare'de hiçbir kötüleşme emaresi yokmuş... O sırada Gülnare ne olduğunu farkına varmış... Kendi şarabına zehir katılmadığını anlamış... Seyise haykırarak "Ne yaptın sen? Ne yaptın?..." diyerek hiçkırıklara boğulurken yarı baygın seyisin son nefesinde dudaklarından şu sözler dökülmüş: "Unutma sevgilim... Ezelden ebede, tüm tarih boyunca hiçbir gerçek aşık sevgilisine kıyamadı..."

Yusuf Abi, bu öyküyü anlattıktan sonra biraz durup soluklandı... Sonra devam etti: "Artık sen de bir hekimsin... Mesleğin senin sevgilin... Bundan sonra hangi koşullar altında olursan ol, ne kadar zor ve kötü şartlarda çalışırsan çalış; göğüs germelisin... Her ne koşulda olursan ol; mesleğine kıyma..."

Prof.Dr.Yusuf Orhan'ı 2008 yılı Aralık ayında genç yaşta kaybettik. Yusuf

Hoca'nın anlattığı ve bana mezu niyet hediyesi olarak devrettiği bu öykü, mesleğimi yaparken sıkıldığım / bunaldığım en zor koşullarda bile bana rehber oldu... Bu öykü, benim dimağımda otuzdört yıldır yaşıyor... Ben de bu öyküyü 2020 yılında tüm dünyayı etkileyen ve sayısız hekim, hemşire, sağlık personeli ve yardımcı personelin kaybına neden olan Corona günlerinde tüm özverileri-

ne rağmen kıymetleri bilinmeyen, hatta "bu süreçte itibar kazanırlarsa potansiyel tehdit oluşturabilecekleri" (!) bile ifade edilebilen, ne yazık ki sağlık idarecilerinin büyük bir çoğunluğu tarafından da takdir görmeyen, hakları savunulmayan, şiddete uğrayan tüm sağlıkçılara ve bu yıl sağlık camiasına dahil olan tüm genç hekimlerimize armağan ediyorum...